

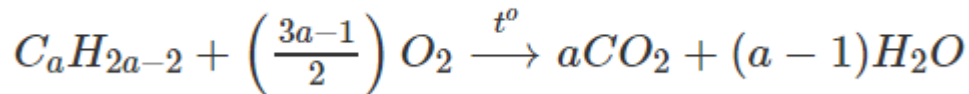
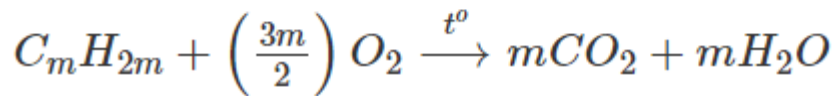
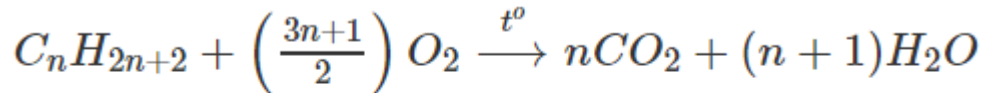
Giải Hóa học 9 Bài 42 SBT: Luyện tập chương 4 : Hidrocacbon - Nhiên liệu

Bài 42.1 trang 51 Sách bài tập Hóa học 9:

Viết các phương trình hoá học của phản ứng đốt cháy các chất sau: C_nH_{2n+2} , C_mH_{2m} , C_aH_{2a-2}

Lời giải:

Các phương trình phản ứng cháy của các chất:

Bài 42.2 trang 52 Sách bài tập Hóa học 9:

Nêu phương pháp phân biệt các bình đựng riêng biệt các chất khí sau :

a) CH_4 ; C_2H_2 ; SO_2 .

b) C_2H_6 ; C_2H_4 ; H_2 .

Lời giải:

a) Thí nghiệm 1 : Dẫn các khí qua ống thủy tinh vuốt nhọn rồi đốt. Hai khí cháy được là CH_4 và C_2H_2 . Khí không cháy được là SO_2 .

Thí nghiệm 2 : Dẫn hai khí “cháy được” qua dung dịch brom. Khí nào làm mất màu dung dịch brom, đó là C_2H_2 , khí còn lại là CH_4 .

b) Dùng dung dịch brom nhận được C_2H_4 . Đốt cháy hai chất còn lại và cho sản phẩm hấp thụ vào nước vôi trong nhận được C_2H_6 , còn lại là H_2 .

Bài 42.3 trang 52 Sách bài tập Hóa học 9:

A, B, C là ba hidrocacbon khi đốt cháy đều thu được số mol khí CO_2 bằng hai lần số mol hidrocacbon đem đốt. Biết :

A không làm mất màu dung dịch brom.

Một mol B tác dụng được tối đa với 1 mol brom.

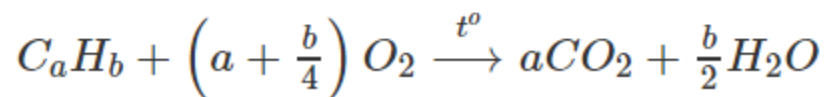
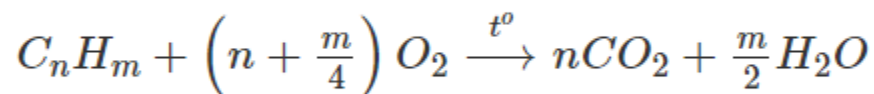
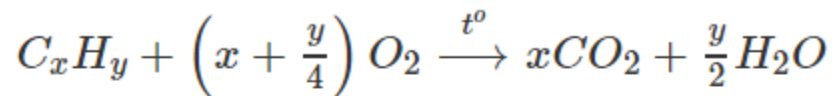
Một mol C tác dụng được tối đa với 2 mol brom.

Hãy xác định công thức phân tử và công thức cấu tạo của A, B, C.

Lời giải:

Gọi công thức của ba hydrocarbon đó là : C_xH_y , C_aH_b , C_nH_m .

Khi đốt ta có :

Vì số mol CO_2 tạo ra bằng 2 lần số mol hydrocarbon đem đốt. Vậy theo phương trình hoá học của phản ứng cháy

→ $X = a = n = 2$.

Mặt khác : A không làm mất màu nước brom → không có liên kết đôi hoặc ba. Vậy A là $CH_3 - CH_3$.

1 mol B chỉ tác dụng tối đa với 1 mol brom → có 1 liên kết đôi.

Vậy B là $CH_2 = CH_2$.

1 mol C tác dụng tối đa với 2 mol brom → có liên kết ba.

Vậy C là $CH \equiv CH$.

Bài 42.4 trang 52 Sách bài tập Hóa học 9:

Hydrocarbon X có công thức phân tử là C_4H_{10}

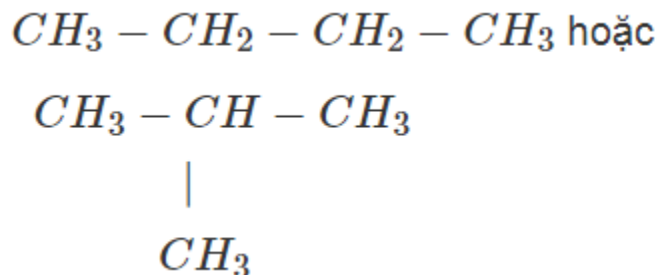
a) Viết các công thức cấu tạo của X.

b) Biết X có phản ứng thế với clo (clo thế hiđro ở vị trí bất kì) khi có ánh sáng. Hãy viết phương trình hoá học của phản ứng xảy ra khi cho X tác dụng với Cl₂ theo tỉ lệ 1 : 1 về số mol để tạo ra C₄H₉Cl.

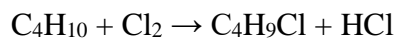
c) Viết các công thức cấu tạo có thể có của C₄H₉Cl

Lời giải:

a) Công thức cấu tạo của X có thể là:

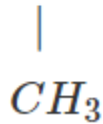
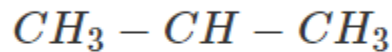
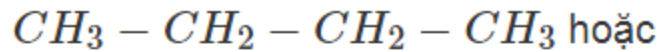

b) Phản ứng thế của X với clo theo tỷ lệ 1:1 khi chiếu sáng:

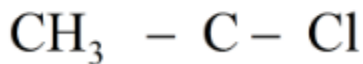

c) Vì nguyên tử clo có thể thay thế nguyên tử hiđro ở vị trí bất kì trong X nên;

+ Nếu X là CH₃ - CH₂ - CH₂ - CH₃ , công thức cấu tạo của C₄H₉Cl có thể là:

+ Nếu X là $\begin{array}{c} | \\ CH_3 \end{array}$, thì công thức cấu tạo của C_4H_9Cl có thể là:

Bài 42.5 trang 52 Sách bài tập Hóa học 9:

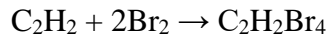
Hỗn hợp A gồm CH_4 , C_2H_2 và một hiđrocacbon X có công thức C_nH_{2n+2} . Cho 0,896 lít hỗn hợp A đi qua dung dịch brom dư để phản ứng xảy ra hoàn toàn, thấy thoát ra 0,448 lít hỗn hợp hai khí.

Biết rằng tỉ lệ số mol của CH_4 và C_nH_{2n+2} trong hỗn hợp là 1 : 1, khi đốt cháy 0,896 lít A thu được 3,08 gam khí CO_2 (thể tích khí đo ở đktc).

- Xác định công thức phân tử của hiđrocacbon X.
- Tính thành phần phần trăm theo thể tích mỗi khí trong hỗn hợp A.

Lời giải:

a) Khi cho hỗn hợp A qua dung dịch brom dư, có phản ứng :

Vì phản ứng xảy ra hoàn toàn và có hai khí thoát ra khỏi dung dịch brom, nên hai khí đó là CH_4 và $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$

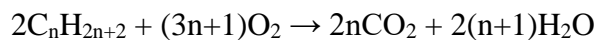
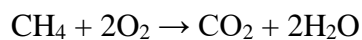
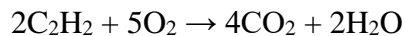
Theo đề bài $V_{\text{C}_2\text{H}_2}$ tham gia phản ứng là : $0,896 - 0,448 = 0,448$ (lít).

Vậy số mol C_2H_2 là $0,448/22,4 = 0,02$ mol

Gọi số mol của CH_4 là X. Theo bài $\Rightarrow$ số mol của $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$ cũng là x.

Vậy ta có : $x + x = 0,448/22,4 = 0,02 \Rightarrow x = 0,01$

Phương trình hoá học của phản ứng đốt cháy hỗn hợp :

Vậy ta có : $n_{\text{CO}_2} = 0,04 + 0,01 + 0,01n = 3,08/44 \Rightarrow n = 2$

Công thức phân tử của hiđrocacbon X là C_2H_6 .

b) Tính % thể tích các khí :

$$\% V_{\text{C}_2\text{H}_2} = 0,448/0,896 \times 100\% = 50\%$$

$$\% V_{\text{CH}_4} = \% V_{\text{C}_2\text{H}_6} = 25\%$$

Bài 42.6 trang 52 Sách bài tập Hóa học 9:

Hiđrocacbon A, B mạch hở có tỉ khối đối với H_2 tương ứng là 22 và 13.

a) Xác định công thức phân tử và công thức cấu tạo của A, B.

b) Dẫn 5,6 lít hỗn hợp A, B có tỉ khối đối với H_2 là 18,4 qua dung dịch nước brom dư sao cho phản ứng xảy ra hoàn toàn. Hãy tính khối lượng brom đã tham gia phản ứng (biết thể tích khí đo ở đktc).

Lời giải:

a) Ta có $M_A = 22 \times 2 = 44$ gam/mol; $M_B = 13 \times 2 = 26$ gam/mol

Gọi công thức của A là $\text{C}_x\text{H}_y \Rightarrow 12x + y = 44 \Rightarrow x = 3; y = 8$

Công thức của A là C_3H_8

- Tương tự ta có công thức của B là C_2H_2

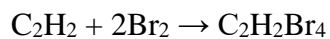
Công thức cấu tạo của B là $CH\equiv CH$

b) Gọi số mol của C_2H_2 có trong hỗn hợp là $x \rightarrow n_{C_3H_8} = 5,6/22,4 - x(\text{mol})$

Ta có:

$$\bar{M} = \frac{26x + 44(0,25 - x)}{0,25} = 18,4 \times 2 \Rightarrow x = 0,1$$

Phương trình hóa học :

Vậy m_{Br_2} đã phản ứng là: $0,2 \times 160 = 32(\text{gam})$